

Medlemsinformation nr 117

December 2021

Innehåll:

- *Hej alla fina SSL-medlemmar, Redaktörens sida, Helén Olsson*
- *Information från ordförande, Karin Svensson*
- *Epilepsi, Cristina Eklund och Petra Boström*
- *Medlemsansökan*
- *God Jul och Gott Nytt År!*

OBS! Nästa "Stoppdatum" är den 4 mars 2022
Besök vår hemsida: www.sjukhuslararforeningen.se

Redaktörens sida

Hej bästa sjukhuslärare!

Höstterminen är snart till ända och vi har vårterminen 2022 framför oss. Tiden står verkligen inte stilla och det bästa är att nu har vi nått vintersolståndet och vi går mot längre och ljusare dagar igen!!

I detta nummer får vi tips och information kring epilepsi, Cristina Eklund, specialpedagog tillsammans med Petra Boström, psykolog har nyligen gett ut en handbok i första hand för skolpersonal men även för föräldrar eller andra anhöriga. Där finns praktiska tips och vad man kan tänka på och hur man kan förhålla sig när en elev har epilepsi.

Vi hade alla hoppats att vi skulle ses i Östersund i januari, nu blir det tyvärr inte så, det förändrade Coronaläget gör att vi återigen får hålla ut och vänta med att ses till september!

Kom ihåg att sprida till nya kollegor om att sjukhuslärarföreningen finns, längst bak i numret finns en medlemsansökan. Ang. HOPE-medlemskap kommer ny information kring inbetalningen i början av nästa år.

*En riktigt god och vilsam jul
önskar jag dig!*

Alla barn har gnistan inom sig,
det enda som behövs,
är att lyckas tända den.

Roald Dahl

Foto: Helén Olsson

Helén Olsson, redaktör, SSL-bladet

E-post: helen.olsson@regiongavleborg.se

Kära medlemmar!

Vad det ställer till det, Corona-viruset!

Ni som anmält er till Rikssymposiet i Östersund har den 20 december fått ett brev ifrån SSL:s styrelse. Östersunds kommun har beslutat att våra kollegor där inte får anordna Rikssymposiet i januari som planerat. Tack och lov så tappar inte Tove, Ulrika, Klas, Lars och Maria sugen utan kavlar upp ärmarna och flyttar symposiet till i september. Tusen tack för det! Vi försöker att se det positivt; kanske finns det några som inte hade möjlighet att delta i januari som kommer att kunna vara med i september? Hör i så fall av er till Peter Blomqvist senast den 30 maj. Mer information finns i mailet som är ställt till alla som anmält sig till symposiet.

Styrelsen hade möte den 17 december och beslutade då att vi inte väntar längre med vårt årsmöte. Här kommer alltså:

[Kallelse till årsmötesförhandlingar i Sveriges Sjukhuslärarförening.](#)

Styrelsen har beslutat att föreningens årsmöte hålls som planerat den 25 januari 2022. Ny tid blir klockan 15.00, via teams.

Dagordning och verksamhetsberättelse kommer att skickas ut via mail till samtliga medlemmar. Länk till mötet likaså.

Anmäl ditt deltagande till Karin Svensson, senast den 20 januari.

Vi kan även informera om att styrelsen har ett fortsatt samarbete med SPSM. Vi planerar tillsammans med rådgivarna Camilla Hallström och Jennie Reithner en fortbildningsinsats under höstterminen 2022. Det känns verkligen roligt att vi får fortsätta mötas, bygga nätverk och fortbilda oss tillsammans. Helen, Tora och jag har tagit på oss att vara "fortbildningsgruppen" i styrelsen.

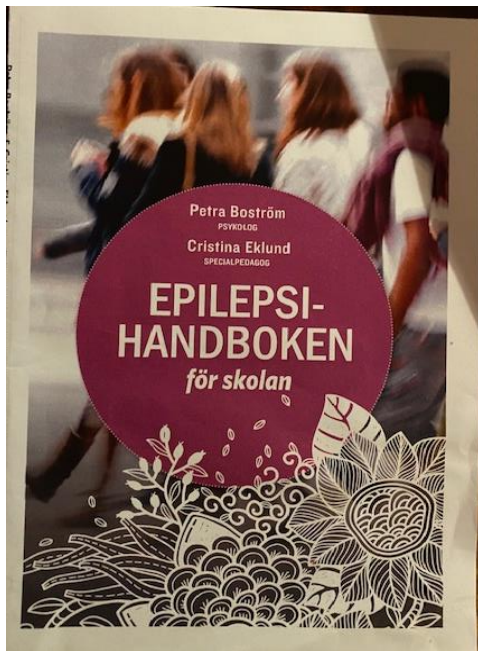
Nu vill jag bara önska Er alla en härlig, frisk och skön juledighet!

Karin Svensson

E-post: karin.svensson@umea.se

Epilepsihandboken – för skolan

Av Petra Boström (psykolog) och Cristina Eklund (specialpedagog)

För de flesta av oss rullar vardagen på med en blandning av glädje och sorg. En plötslig händelse gör ibland att livet liksom stannar upp. En oväntad händelse eller ett dramatiskt besked vänder upp och ner på tillvaron. Ett barn råkar ut för en olycka eller en sjukdom. Att förhålla sig till sjukdomen blir en utmaning både i familjen och i barnets skola.

Med epilepsihandboken vill vi förmedla kunskap utifrån egen beprövad erfarenhet och från forskning. Vi vänder oss till skolpersonal. Vi hoppas också att boken blir till nytta för föräldrar och för alla som professionellt möter barn med epilepsi. Boken är upplagd som en handbok och behöver därför inte läsas från pärm till pärm.

När ett barn får diagnosen epilepsi väcks ofta oro. Både hos föräldrar, skolpersonal och barnet själv. Särskilt i början är det svårt att veta hur barnets skolsituation, fritidsaktiviteter och vardagsliv kommer att påverkas av epilepsin. I en del fall ser man efter ett hand ett mönster i anfällen vilket gör anfällen lättare att handskas med. I andra fall är anfällen oförutsägbara och innebär en större osäkerhet.

Efter en tid kommer ofta funderingar kring barnets inläring. Kanske har barnet mycket frånvaro i skolan och kommit efter, eller så är barnet trött och hänger inte med i samma

tempo som sina klasskamrater. Barn med epilepsi riskerar att få inlärningsvårigheter och inte klara kunskapsmålen i skolan.

Barn med epilepsi lever många gånger ett helt vanligt liv tack vare mediciner. Men andra får problem med inläringen och är i behov av extra stöd i skolan.

Anfall

Epileptiska anfall uppstår på grund av överaktivitet i hjärnans nervceller, ibland i en liten avgränsad del och ibland över stora delar av hjärnan. I många fall är epilepsin okänd. I andra fall finns en bakomliggande skada eller sjukdom.

Många känner sig osäkra på att hantera anfall särskilt om man aldrig varit med om det tidigare. Anfall ser också olika ut hos olika barn. Det är viktigt för skolan att få information om epilepsi och anfallshantering samt om hur barnet kan må efteråt. Efter ett anfall följer ofta trötthet och förvirring. Man får räkna med att barnet behöver vila. För vissa kvarstår tröttheten hela dagen.

Vissa elever har absenser (frånvaroattacker) vilka kan vara svåra att upptäcka i klassrummet. Dessa anfall kan få stora konsekvenser i skolan eftersom eleven missar information.

I "Handboken om epilepsi" finns en stegvis plan för anfallshantering att kopiera som till exempel kan hängas upp i personalrummet

Det som inte syns

Det är naturligt att anfallen hamnar i fokus när man diskuterar elevens skolsituation. Det finns då risk att andra problem förbises. Exempelvis kan det förekommaproblem kopplade till beteende, humör, känslor och kognition. Epilepsi påverkar också ofta sömnen. En del barn har ökat sömnbehov andra har insomningsproblem. I perioder av anfall är det också vanligt med hjärntrötthet, vilket betyder att barnet blir trött även av vardagliga aktiviteter och behöver lång tid att återhämta sig. Kognitiv påverkan av epilepsi varierar mycket, från inga symtom alls till stora minnessvårigheter, neuropsykiatrisk problematik och intellektuell funktionsnedsättning. För vissa elever är bearbetningshastigheten långsam vilket betyder att tankearbetet går trögt. Det kan till exempel vara svårt att hänga med när flera personer

samtalar och samtalsämnena växlar snabbt. Den individuella variationen är dock så stor att det är svårt att säga något generellt.

I "Handboken om epilepsi" förklaras ovanstående svårigheter utifrån beprövad erfarenhet och forskning. En mängd förslag på åtgärder finns också att tillgå.

Skolämnena

Det finns många orsaker till varför vissa elever har svårt att nå kunskapsmålen i skolan. Svårigheter på grund av epilepsi kan vara en orsak. Men bilden kan vara mer komplex om eleven samtidigt har till exempel dyslexi eller ADHD.

Det är vanligt att elever med epilepsi har svårigheter som innebär att de behöver mer tid att lära sig läsa eller tillgodogöra sig faktatexter och skönlitteratur. Orsaken kan vara trötthet minnessvårigheter, exekutiva svårigheter och/eller långsam processhastighet. Elever som har dessa svårigheter är oftast i behov av extra anpassningar och särskilt stöd.

Matematik fungerar som en steg där elever tillägnar sig kunskap ett steg i taget. Hoppas man över ett steg kan det bli svårt att nå nästa steg- det uppstår kunskapsluckor. Både långvarig frånvaro och frånvaro då och då ställer därför ofta till det i matematik. Har en elev minnessvårigheter kan det också bli problem att hålla kvar informationen i en problemlösningsuppgift och samtidigt bearbeta den, eller svårt att minnas strategier från en dag till en annan.

Idrott är ett viktigt ämne ur flera aspekter. Konditionsträning har positiv effekt på inläring. Fysisk aktivitet minskar också stress och oro. Idrott ger också möjlighet till sociala kontakter. Det går oftast bra för elever med epilepsi att fortsätta att ha idrott i skolan och på fritiden. Vid bad bör man dock ha tillsyn - viktigt att diskutera med föräldrarna hur bad ska hanteras i skolan.

I "Handboken om epilepsi" ges en mängd förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar att orka med skoldagen och nå kunskapskraven.

Psykologiska och sociala konsekvenser

Epilepsi är oberäkneligt och skapar därför mycket osäkerhet i vardagen. Vårdnadshavarna kan känna att de förlorat kontrollen över sitt barns säkerhet i skolan. Barnen själva känner ofta oro "tänk om". Tänk om ett anfall kommer nu. Oron kan leda till frustration, ilska och ett

dåligt självförtroende. Följden kan bli en känsla av utanförskap och svårigheter med kamrater. Barn med epilepsi blir ofta beroende av sina föräldrar, vilket i sig medför inskränkningar i självständighet och privatliv. För en del ungdomar blir oron för framtiden stor och de funderar på hur epilepsin ska påverka yrkesval och möjligheten till körkort.

I "Handboken om epilepsi" finns olika förslag på hur skolan kan agera när man misstänker, eller får kännedom om, att en elev är orolig eller nedstämd

Information

Det kan uppstå missförstånd på grund av bristande kunskap om epilepsi. Därför behöver skolpersonalen information om både om eventuella kognitiva svårigheter och typ av anfall som just deras elev drabbats av. Information till lärare och klasskamrater ges alltid i samförstånd med elev och föräldrar. De flesta barn och ungdomar vill berätta för lärare och klasskamrater -men inte alla. En del är rädda att bli bemötta på något särskilt vis i skolan. Elever som inte vill berätta kan behöva lite tid på sig och få förklarat vilka fördelar det kan ha att omgivningen vet om svårigheter och hur man ska hantera eventuella anfall. Det är viktigt att komma överens om vad som ska sägas när information ges så den aktuella eleven känner sig trygg.

Att få vara delaktig i beslut som tas eller vad som ska sägas när till exempel information ges till klasskamraterna fungerar nästan alltid som en främjande faktor för självförtroende och lärande. Att samtala med barn i skolan är viktigt för alla elever men kanske särskilt viktigt för elever med epilepsi

I "Epilepsihandboken" finns olika förslag på hur man kan föra samtal med visuellt i skolan. Det finns också förslag på frågor som både föräldrar och skolpersonal kan använda för att ge eller få information.

Vår förhoppning är att denna bok ska bidra med förståelse för och kunskap om de svårigheter och möjligheter denna elevgrupp har. Vi hoppas också att den oro som epilepsi många gånger medför lindras. Skolan har en viktig del i att främja barns utveckling både kunskapsmässigt och socialt och att växa som individ. Svårigheter och möjligheter måste ses i ett långt perspektiv.

Petra och Cristina

Boken kan beställas från Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft; [Skrifter \(hjarnkraft.se\)](http://Skrifter (hjernkraft.se))

Ny viktig bok!

Epilepsihandboken för skolan

När ett barn får diagnosen epilepsi väcks ofta oro. Både hos föräldrar, skolpersonal och hos barnet själv. Särskilt i början är det svårt att veta hur barnets skolsituation, fritidsaktiviteter och vardagsliv kommer att påverkas av epilepsin.

Barn med epilepsi lever många gånger ett helt vanligt liv, tack vare mediciner. Andra får problem med inlärningen. Kunskapsmålen kan bli svåra att nå. Det är lätt att förstå att epilepsi ofta förknippas med oro. För skolsituationen, fritiden och framtiden.

Med Epilepsihandboken vill vi förmedla kunskap – utifrån egen och beprövad erfarenhet och från forskning. Boken ger förslag på åtgärder för att underlätta i skola och vardag.

Vi vänder oss till skolpersonal. Vi hoppas också att boken blir till nytta för föräldrar, och för alla som professionellt möter barn med epilepsi.

Vår bok behöver inte läsas från pärm till pärm. Den är en handbok.

BESTÄLLNINGEN AV BOKEN

Beställ boken på hjarnkraft.se, gå in under fliken butik.

OM FÖRFATTARNA

Petra Bostrom är legitimerad psykolog sedan 2009 och arbetar med barn och ungdomar med olika utvecklingsrelaterade funktionsnedsättningar, epilepsi och förvärvade hjärnskador. Hon specialiserat sig inom neuropsykologi och har arbetat inom habilitering, rehabilitering och barn- och ungdomspsykiatri. Åren 2015–2019 arbetade hon tillsammans med Cristina Eklund vid Folke Bernadotte regionhabilitering i Uppsala. Petra är mamma till Hennes som intervjuas i boken.

Cristina Eklund utexaminerades som mellanstadie lärare i Karlstad 1980. Hon utbildade sig till specialpedagog/speciallärare och blev legitimerad 2000. Sedan 2002 arbetar hon i rehabiliteringsteamet vid Folke Bernadotte regionhabilitering, Akademiaka barnsjukhuset, Uppsala. Hon arbetar främst med undervisning, utredning och utbildning av skolpersonal. Cristina är också författare till ett antal material för barn med förvärvad hjärnskada (se litteraturlista). Cristina och Petra har tillsammans skrivit en bok om: hjärnskada. 'Ska jag gasa eller bromsa?'

FAKTA OM BOKEN

Boken är upplagd som en handbok med beskrivningar, fakta, forskning, intervjuer och praktiska tips. Boken är rikt illustrerad med foton och teckningar.
Antal sidor: 108 sidor + omslag.
ISBN: 978-91-639-9682-5

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

www.hjarnkraft.se

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft är en rikstäckande ideell, partipolitiskt och religiöst obunden funktionsnäringsorganisation med ca 3 000 medlemmar. Läns- och lokalföreningar finns över nästan hela landet.

Medlemsansökan

Härmed ansöker jag om medlemskap i
Sveriges Sjukhuslärares Förening, SSL.

Medlemsavgiften är 290 kr per år. (Termin 150 kr).

Pensionärer 125 kr per år.

Bankgiro 5940-3329

Datum: .....

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Tel bostad och mobil:.....

Arbetsplats:.....

Arbetsplatsadress: .....

Ange SOMA, BUP el annan verksamhet:.....

Tel arbete:.....

E-post: .....

Skicka din ansökan till:

BUP-skolan/Peter Blomqvist
Vindrosvägen 4
302 90 Halmstad

Sveriges Sjukhuslärares Förening

Peter.blomqvist@halmstad.se

OBS! Ny info kommer i början av nästa år ang. inbetalning av HOPE-avgiften!

*En riktigt
GOD JUL
och ett
GOTT NYTT 2022
önskar SSL,s styrelse
Er Alla!*

2a advent, Leufsta bruk, foto: Helén Olsson

Helén Olsson, redaktör, SSL-bladet

E-post helen.olsson.regiongavleborg.se